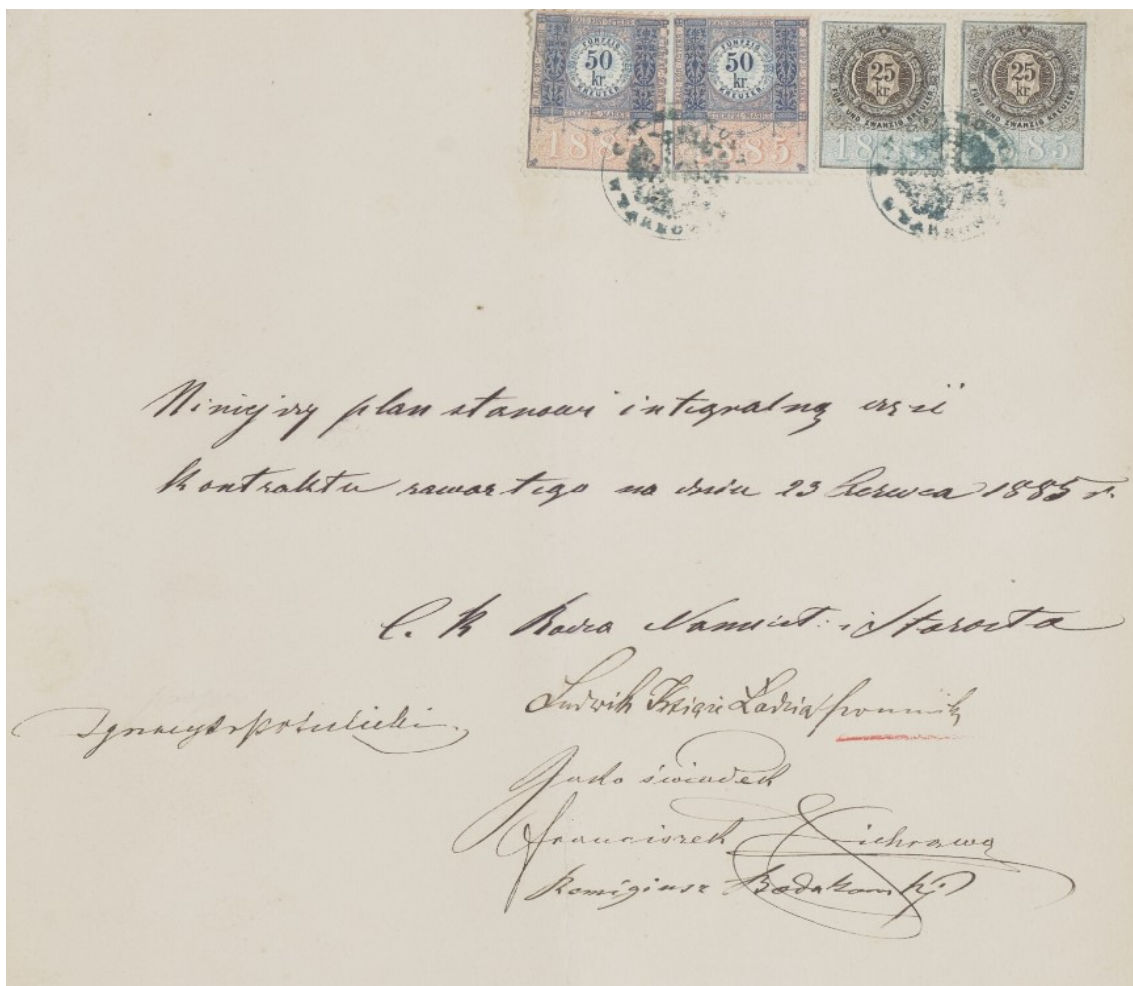

REGULACJA RZEKI DUNAJEC

Woda zawsze była czynnikiem niezbędnym dla życia i rozwoju człowieka. Warunkowała rozwój osad, wsi i miast. Była źródłem energii oraz środkiem transportu. Bliskość rzeki wyznaczała miejsce stałego bytowania człowieka. Z drugiej jednak strony niosła i nadal niesie niebezpieczeństwo. Są nią wezbrania które niszczą zbiory budynki, często całe wsie i miasteczka. W świetle powodzi woda jawi się jako niebezpieczny żywioł, wobec którego człowiek staje się bezradny. Człowiek od początku był świadom niebezpieczeństwa związanego z wodą a także zagrożenia powodziowego. Na przestrzeni lat starał się znaleźć odpowiednie środki ochrony przed żywiołem. W ostatnich dekadach XIX wieku rzeki polskich Karpat uległy istotnym przeobrażeniom polegającym, a przekształceniu szerokich i płytkich koryt wielonurtowych, typowych dla poprzednich stuleci, w wąskie koryta jednonurtowe. Prace te polegały na budowie zbiorników zaporowych, obwałowania rzeki, eksploatacji żwirów, umocnienie brzegów tamami. Efektem prac regulacji Dunajca jest erozja wgłębna (obniżenie się koryta rzeki), skrócenie długości o 10 %, zwężenie średnio o 30 %.. Wzrost energii rzeki, wywołany zwiększeniem spadku i zmniejszeniem szerokości koryta oraz koncentracją przepływów wezbraniowych w między walu, spowodował erozję dna rzeki. W przekroju wodowskazowym Żabno, wcięcie się rzeki, rozpoczęte w latach 80. XIX wieku, wyniosło dotychczas 3,1 m, przy czym większa część obniżenia się dna koryta nastąpiła tuż przed uruchomieniem zbiornika rożnowskiego w 1941 roku.

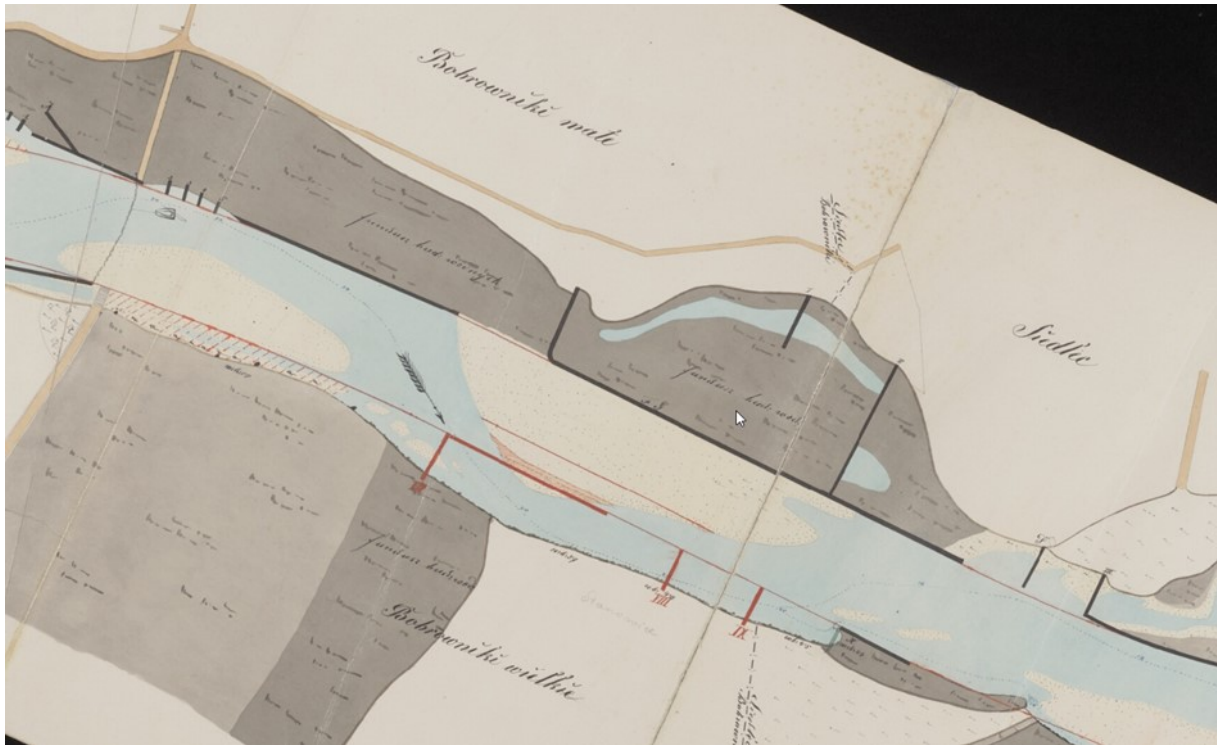
Rzeka Dunajec pod Bobrownikami : podług stanu z lipca 1885 r.

Część mapy z granicą Bobrownik Małych i Komorowem.

Na mapie widoczna przeprawa w Bobrownikach Małych. Była nią łódź przymocowana do łańcucha przeciągniętego przez Dunajec. Widoczne plany regulacji rzeki.

Plany regulacji Dunajca przy granicy Bobrownik Małych z Siedlcem.

W 1895 roku weszła w życie ustawa o budowie wałów na lewym brzegu Dunajca od mostu kolejowego w Bogumiłowicach do Biskupic Radłowskich. Na potrzeby tej inwestycji wywłaszczono grunty należące także do rolników z Bobrownik Małych.

Ustawa krajowa i rozporządzenie wykonawcze.

Według ustawy krajowej z dnia 2 września 1895 r. Dz. u. kraj. Nr. 69 „o obwałowaniu lewego brzegu Dunajca od mostu kolejowego w Bogumiłowicach do Biskupic Radłowskich“ i rozporządzenia wykonawczego z dnia 24 października 1895 r. Dz. u. kraj. Nr. 76 obwałowanie to miało być wykonane jako przedsięwzięcie krajowe na podstawie projektu Wydziału Krajowego z r. 1891 kosztem 140.000 zł. w. a. w latach czterech od r. 1895 do r. 1898.

Koszta robót miały być pokryte z funduszu budowy utworzonego:

- a) z 40% zasiłku krajowego;
- b) z 30% zasiłku państwowego funduszu meljoracyjnego;
- c) z 30% datku przymusowej spółki wodnej.

Zasiłki funduszy publicznych miały być wstawiane do preliminarzy w 4 równych ratach rocznych od r. 1895 do r. 1898, datek zaś konkurencyjny, o ile nie został uiszczony w tych latach, miał być natychmiast ściągnięty po zawiązaniu spółki wodnej.

Budowa miała być prowadzona przez jednego inżyniera delegowanego przez Wydział Krajowy w zarządzie własnym.

Kierownictwo budowy poruczył Wydział Krajowy inżynierowi Kraj. Biura Meljoracyjnego Tadeuszowi Korasadowiczowi, który prowadził roboty od r. 1895 do r. 1898 na rachunek zasiłków kraju i państwa, gdyż spółka wodna do r. 1898 nie została zawiązana.

Po zawiązaniu spółki wodnej i wpłaceniu datku konkurencyjnego podjęto w r. 1904 na nowo roboty, które ukończyli kierownicy regulacji Biały inż. Korasadowicz (w r. 1904) i inż. Róžański (w r. 1905).

Ustawa krajowa i rozporządzenie wykonawcze w sprawie obwałowania lewego brzegu Dunajca.

Każdy gospodarz dostał zawiadomienie z C.K. Namiestnictwa w Lwowie o ilości wywłaszczonego gruntu, wysokości wynagrodzenia, kto ma zapłacić tą kwotę i gdzie można się odwołać od tego orzeczenia. Dokumenty te przetrwały do dzisiaj i znajdują się w Archiwum Państwowym w Krakowie.

L. p. 19....
L. W. k. 40804/ob

Obwatowanie brzozy brzozy Dunajca.
L. k. Sad pow.: Tarnów l. ca. k. p. 1137/6.
Gmina kat. Bobrowniki małe

L. w. k. 253
Parcela l. kat. 557 (ust.) utworzona
z parceli l. kat. 318/5. przez wydzielenie z niej 109² m²

Pierwsza strona teczki z dokumentami wywłaszczeniowymi.

Duplikat

1 K. ch. Kamiestnicowa

L. 176.087

Lwów dnia 30 kwietnia 1904.

Przy Komisyonie Lichobranim powstawa,
Dronim na miejscu w dniach 16 i 17 września
1904 na zapytanie kierownika obywatelstwa
lewego brzożu Dunajca w Tarnowie z 18^{go}
sierpnia 1904 l. 743 sprowadzono, iż na cele
budowy lewego walu, wykonanej na mocy
ustawy z 2 września 1845 Dz. u. kr. N. 69.
i rozporządzenia wykonawczego z dnia 24^{go}
października 1845 Dz. u. kr. N. 76 proste,
ba mając w obrębie gminy katastralnej
Bobrowniki małych, z posiadłości, wreszta
(to) brzożo następujące części gruntu:
N. wyk. brzoż 211
z parceli grunt. l. 378/5 10. ut. 22 m²

Katutwiazac, wyniki tej rozprawy, przy
kolejnej prośbie wyłączenia niepożądanych
zakładów, orzeka ch. Kamiestnicowa

Do

p. Jana Rodaka

w Bobrownikach małych.

na podstawie §. 365. praw, ustalony wydział
z §. §. 48 i 87 ustawy z dnia 14 marca
1875 R. N. 38, że wydziałowa powołana
gruntu, na byciu obciążona na rzecz państwa
siebiemstwa obciążenia lewego brzożu
Dunajca za wynagrodzeniem, które się
oznacza według oszacowania państwa:
na ... 267. koron⁵⁴ ... halowy, licząc
po ... 1400. koron za t. m. -

Towarz. wynagrodzenie kapitału, na
funduszu obciążenia lewego brzożu Du-
najca, którym kieruje Wydział Kra-
jowy. -

Wszelki interesowani nie zgodzić się
na tę wysokość wynagrodzenia ustalonego
w drodze postępowania administracyjnego,
mogą żądać, aby wysokość obciążenia
rosła przez sądowe oszacowanie po-
warunków oznaczonych. -

Wykonaniu jednak wywiązania
nie można przewidzieć, skoro oszacowanie
stwierdził się przez państwo i
kwestia wynagrodzenia stwierdził się przez
państwo, będzie złożona Dozwoływu są-
downemu. -

O tego oszacowania zostało wniesione
skargę Doz. sk. Ministerstwa Rolnictwa

który podniósł w dniu 24. 11. 1903 r. w sprawie
w sprawie 14. 11. 1903 r. w sprawie
funkcyjnego podległego podległości.
Ła. ek. Namierznictwa.

[Handwritten signature]

L. 171710

Prawomocność powyższego orzeczenia
stwierdza się.

Ł. ek. Namierznictwa.

Lwów 27 listopada 1903.

W zastępstwie.

[Handwritten signature]

Dokument z 1904 roku, wyłączenie Jana Rodaka z Bobrownik Małych (strona 3).

